

Κυρίες και κύριοι βουλευτές,

Το 2004 ξεκινά μια κρίσιμη περίοδος για την Ελλάδα. Η κυβέρνηση θα κριθεί αυστηρά. Πρώτον, από την επίδοσή της στην διασφάλιση των κατακτήσεων της προηγούμενης οκταετίας. Και δεύτερον, από την πραγματοποίηση των δεσμεύσεών της. Έχουμε μπροστά μας τους Ολυμπιακούς Αγώνες. Τις διαπραγματεύσεις για την επίλυση του Κυπριακού και την οριστική οριοθέτηση της υφαλοκρηπίδας στο Αιγαίο. Την κρίσιμη διαπραγμάτευση για το Δ' ΚΠΣ. Πρόκειται για μεγάλα θέματα από τα οποία κρίνεται το μέλλον της χώρας και όλα τα υπόλοιπα θέματα. Όπως έχω τονίσει ξανά, δεν υπάρχουν μικρά και μεγάλα θέματα. Σε κάθε χώρα, οι αστοχίες στα μεγάλα θέματα είναι αυτές που έχουν το μεγαλύτερο κόστος για τον πολίτη. Το έχουμε δει αυτό και στην Ελλάδα σε άλλες εποχές και είναι χρέος της κυβέρνησης να εργαστεί με σοβαρότητα ώστε να μην ταυτιστεί με την επανάληψη άλλων εποχών.

Η οικονομία απαιτεί πολύ μεγάλη προσοχή, αποσαφηνισμένους στόχους, ιεράρχηση, σαφή και ορθό προγραμματισμό. Διαφορετικά, η ανάπτυξη θα μειωθεί. Σήμερα βρισκόμαστε στην πρώτη θέση της Ένωσης με ρυθμό ανάπτυξης 4,5%. Η κυβέρνηση έχει κατ'

επανάληψη δηλώσει ότι θα πετύχει ρυθμό ανάπτυξης 5,5%. Όμως, με το πρόγραμμά της και με την πολιτική που προτίθεται να εφαρμόσει είναι αμφίβολο αν θα το πετύχει.

Τα τελευταία χρόνια η Ελλάδα διαρκώς συγκλίνει με το μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ένας από τους τομείς σύγκλισης είναι και οι δαπάνες για την κοινωνική προστασία ως ποσοστό του ΑΕΠ. Ξεκινήσαμε από το 23% για να φτάσουμε στο 29%. Η κατώτατη σύνταξη του ΙΚΑ για τους 350.000 συνταξιούχους που λαμβάνουν το ΕΚΑΣ αυξήθηκε κατά 35% τα τελευταία 4 χρόνια. Η αγροτική σύνταξη για 800.000 συνταξιούχους αγρότες αυξήθηκε κατά 30% τα τελευταία 4 χρόνια. Αυτό ήταν αποτέλεσμα της ανάπτυξης. Και αποτελεί ένα σημαντικό παράδειγμα που απαντά στα ερωτήματα «που πήγε η ανάπτυξη» και «ποιος κέρδισε από την ανάπτυξη».

Η κυβέρνηση μιλά για αναθεώρηση των δημοσιονομικών μεγεθών. Πιστεύει πως θα παρουσιαστεί στην Ευρωπαϊκή Ένωση και θα «εκθέσει» την προηγούμενη κυβέρνηση. Όμως, εκθέτει την Ελλάδα και τη διεθνή αξιοπιστία της χώρας. Θέλει να παρουσιάσει το έλλειμμα του προϋπολογισμού μεγαλύτερο απ' όσο είναι προκειμένου να υποστηρίξει πολύ σύντομα συγκράτηση στις δαπάνες.

Οι μεγαλύτερες δαπάνες είναι οι μισθοί και οι συντάξεις κι έτσι εκεί θα στραφεί η προσπάθεια περιορισμού.

Οι προγραμματικές δηλώσεις της κυβέρνησης δεν οδηγούν στην κοινωνία που θέλουμε. Δεν οδηγούν σε μια κοινωνία συνοχής και θέτουν εμπόδια στην ανάπτυξη και φυσικά στο στόχο της οικονομικής και κοινωνικής σύγκλισης. Δεν υπηρετούν το στόχο της ανάπτυξης με κοινωνική συνοχή. Σε ένα τέτοιο περιβάλλον δημιουργούνται ανησυχίες για την πορεία της ανεργίας και της απασχόλησης. Πρακτικά, οι ίδιες οι υποσχέσεις της κυβέρνησης υπονομεύονται από την πολιτική που δηλώνει ότι να ακολουθήσει.

Σε ό,τι αφορά τους νόμους για τη διαφάνεια. Είναι γνωστό πως η θεσμική θωράκιση για τις συμβάσεις και τα δημόσια έργα κατοχυρώνει το δημόσιο συμφέρον. Είναι παράλληλα γνωστό πως έγινε μια τεράστια και διαρκή παραπληροφόρηση, μια διαστρέβλωση της πραγματικότητας. Η μέση υπέρβαση στα δημόσια έργα στο σύνολό τους ήταν κατά μέσο όρο **τρεις φορές μικρότερη** απ' όσο ήταν πριν το θεσμικό πλαίσιο που εφαρμόσαμε. Σήμερα επιχειρούνται πειραματισμοί με το θεσμικό πλαίσιο για τα δημόσια έργα κι αυτό δεν είναι παρά μια εκδήλωση λαϊκισμού. Η κυβέρνηση θέλει τις

εντυπώσεις. Η ουσία όμως είναι πως με αυτές τις κινήσεις η χρηματοδότηση των έργων και οι εκταμιεύσεις πόρων ενδέχεται να βρεθεί σε αδιέξοδα πλήττοντας την ανάπτυξη και επιβραδύνοντας τα έργα στην περιφέρεια. Εύχομαι η κυβέρνηση να μην βρεθεί στη δύσκολη θέση να παρουσιάσει έναν απολογισμό έργων που έμειναν στη μέση και έργων που δεν ξεκίνησαν ποτέ.

Θα ήθελα να κάνω μία ακόμα επισήμανση. Η ONE είναι ένας στόχος που πρέπει να πετυχαίνουμε κάθε χρόνο. Αν το έλλειμμα και ο πληθωρισμός αυξηθεί σημαντικά τότε η οικονομία μας θα είναι πρακτικά εκτός ONE ενώ θα είναι αναγκασμένη να λειτουργεί υπό συνθήκες και με τους κανόνες της ONE. Κι αυτό θα έχει πολύ σημαντικές επιπτώσεις στο βιοτικό επίπεδο, στην ανάπτυξη και την απασχόληση του Έλληνα. Όταν γεννιέται ένα παιδί δεν μπορούμε να το αφήνουμε μετά στην τύχη του. Η ευθύνη και η προσοχή μας δεν σταματά, αντίθετα μεγαλώνει. Αυτή είναι η σωστή παρομοίωση. Γι' αυτό η κυβέρνηση θα πρέπει να είναι ιδιαίτερα προσεκτική με την οικονομία. Με τις προγραμματικές δηλώσεις της δεν δείχνει ότι έχει αντιληφθεί αυτή την ευθύνη.

Ένα τέταρτο παράδειγμα αντλώ από το χώρο της προστασίας του περιβάλλοντος και της τοπικής αυτοδιοίκησης. Τη στιγμή αυτή βρίσκεται σε εξέλιξη ένα τεράστιο πρόγραμμα για την εγκατάσταση Χώρων Υγειονομικής Ταφής Απορριμμάτων και βιολογικών καθαρισμών. Οι σε πολλές περιπτώσεις καθυστερήσεις οφείλονταν στις αντιδράσεις τοπικών παραγόντων που μάχονται για τα συμφέροντά τους, την αύξηση των αξιών γης, την αποτροπή μιας ισόρροπης κατανομής χρήσεων που οχλούν κ.λ.π.. Η μάχη που δόθηκε στην Ανατολική Αττική για να μην υπάρξουν ΧΥΤΑ είναι ένα πολύ καλό παράδειγμα των παραπάνω, όπως και το γεγονός ότι ελεγχόμενη από τη Ν.Δ. Νομαρχία αποδεχόταν και υπέθαλπε μια κατάσταση αναρχίας. Δεν ακούσαμε στις προγραμματικές δηλώσεις της κυβέρνησης πόσο αποφασιστικά θα αναμετρηθεί μ' αυτές τις νοοτροπίες και πρακτικές η Ν.Δ. Θέλω να θυμίσω, ότι και στην υπόθεση του Κουρουπητού, ένα πολύ απτό παράδειγμα ανευθυνότητας της τοπικής κοινωνίας, η Ν.Δ. κρατούσε τη σημαία της άρνησης και της περιβαλλοντικής καταστροφής.

Τέλος, θα αναφερθώ στην προστασία των καταναλωτών. Είναι για μια σύγχρονη κοινωνία ένα κομβικό σημείο, γιατί η τεχνολογία και η μορφή των συναλλαγών επιτρέπουν μια αφανή εκμετάλλευση του πολίτη που όλο και θα διευρύνεται, αν δεν υπάρχουν πρωτοβουλίες για τον έλεγχο της. Ελάχιστα ακούσαμε στις προγραμματικές δηλώσεις για παρόμοιες πρωτοβουλίες. Θα ενισχυθεί ο έλεγχος των τροφίμων; Θα υπάρξει έλεγχος των συμβάσεων των Τραπεζών; Θα προχωρήσει ο έλεγχος των ασφαλιστικών εταιρειών; Θα ενισχυθούν οι δομές συλλογής πληροφοριών και κοινωνικού διαλόγου με καταναλωτές; Το